

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-2-517 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 12-30/895-273
Karar Tarihi : 06.06.2012

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖR : Hatice YAVUZ

C. BAŞVURUDA BULUNAN : - Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. HAKKINDA İNCELEME YAPILAN : - Mobility Mobil İletişim İnternet Uydu Teknolojileri Mühendislik Bilgisayar San. ve Tic. Ltd. Şti.
Bulgurlu Mah. Sarıgazi Cad. No:47 34696 Küçükçamlıca/İstanbul

(1) **E. DOSYA KONUSU : Mobility Mobil İletişim İnternet Uydu Teknolojileri Mühendislik Bilgisayar San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin sattığı araç takip cihazlarının sadece teşebbüsün kendisinin sağladığı hizmet kapsamında kullanılabildiği iddiası.**

- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle;
- Mobility Mobil İletişim İnternet Uydu Teknolojileri Mühendislik Bilgisayar San. ve Tic. Ltd. Şti.'den (Mobility İletişim) araç takip cihazı alındığı,
 - Mobility İletişim'in sunduğu araç takip hizmetinden memnun kalınmadığı için başka bir firmadan araç takip hizmeti talep edildiği, ancak bu hizmetin sadece cihazı satan firma tarafından sağlanabileceğinin belirtilerek talebin reddedildiği,
 - Şirketin konuya ilişkin olarak, cihazın sadece kendi firmaları tarafından sağlanacak hizmet kapsamında kullanılabileceğini doğruladığı,
 - Mobility İletişim'in bu davranışının tekelleşmeye yol açtığı, teşebbüsten alınan cihazın kullanılarak başka firmalardan araç takip hizmeti alınmasının da mümkün olması gerektiği

iddia edilmiştir.

- (3) Dosya kapsamında, başvuru konusu iddialara ilişkin ayrıntılı bilgi alabilmek amacıyla başvuru sahibi ile yapılan görüşmede; ortalama 800-900 TL tutarında olan araç takip cihazlarının elektronik kart ile çalıştığı, araç takip hizmetinin ise bu hizmeti veren teşebbüs tarafından verilen şifre kullanılarak alındığı belirtilmiştir. Bu bağlamda kullanıcıların, hizmeti sağlayan teşebbüse ait internet sitesi yoluyla, cihazın yerleştirildiği aracın bulunduğu yerin tespit edildiği bir sistem üzerinden hizmet aldığı anlaşılmaktadır. Ayrıca başvuru sahibi, araç takip hizmetinden memnun kalmadıklarında ellerindeki cihazı kullanarak başka bir teşebbüsten hizmet alamadıklarını ve bunun da söz konusu cihazın atıl kalmasına ve hizmeti sağlayan teşebbüslerin kaliteyi artırmak gibi bir güdüye sahip olmamasına da yol açtığını ifade etmiştir.

- (4) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 26.12.2011 tarih ve 8803 sayı ile intikal eden başvuru üzerine hazırlanan 25.01.2012 tarih ve 2011-2-517/İİ-12-411.HY sayılı İlk İnceleme Raporu 02.02.2012 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek, 12-04/156-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme üzerine hazırlanan 30.05.2012 tarih ve 2011-2-517/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (5) **H. RAPORTÖRÜN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; dosya konusu iddialara yönelik olarak Mobility İletişim hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığı görüşüne yer verilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İncelemeye Konu Teşebbüs: Mobility İletişim

- (6) Dosya mevcudu bilgilere göre Mobility İletişim, haberleşme hizmetlerini sağlamak için gerekli olabilecek her türlü donanımın alımı, satımı, ithalatı, ihracatı ve dağıtımı, mobil haberleşme internet ve uydu teknolojileri konusunda müteahhitlik ve taşeronluk hizmeti sunma ve ürün pazarlama ile her çeşit cep ve mobil telefonları, telefon santralleri, telsiz haberleşme cihazları ve bunların yedek parça ve aksesuarlarının alımı, satımı, bakım ve onarımı alanlarında faaliyet göstermektedir. Şirketin, elektronik ve telekomünikasyon grubundaki diğer faaliyetlerinin ise uydudan izleme ve iletişim telemetrisi gibi telekomünikasyon uygulamalarının sağlanması, çevrimiçi internet erişiminin sağlanması vb. olduğu belirtilmiştir. Mobility İletişim'in hissedarları (.....) (%(.....)) ve (.....) (%(.....))'dir.
- (7) Mobility İletişim'in sattığı araç takip cihazları, şirket tarafından Türkiye'de üretilmektedir. Şirketin ürettiği cihazların tamamında kullandığı sistemin adının "*Smart Vehicle Tracking System (SYTS)*" olduğu belirtilmiştir.

I.2. İlgili Pazar

I.2.1. İlgili Ürün Pazarı

- (8) Önaraştırmanın konusunu, araç takip cihazı satan ve araç takip hizmeti veren Mobility İletişim'in sattığı araç takip cihazlarının başka bir firma tarafından sağlanan araç takip hizmeti ile kullanılmadığı iddiası oluşturmaktadır.
- (9) Başvuruya konu Mobility İletişim, araç takip cihazlarını üretmenin yanı sıra, söz konusu cihazlar ile uyumlu çalışan yazılımları da hazırlamaktadır. Ayrıca, cihazların göndereceği veri sıklığı, yüklenecek bölge adedi ve bu bölgelerdeki hız limiti ve buna yönelik tolerans süresi gibi ayarlar da cihaz üzerinde yapılabilmektedir. Bu bağlamda, verilecek araç takip hizmetinin kapsamı ve kalitesinin, araç takip cihazı üzerinde yapılacak ayarlamalara bağlı olduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, araç takip cihazı ve bu cihaz üzerindeki yazılım ve ayarlamaların bir bütün olarak araç takip sistemi şeklinde adlandırılması mümkündür.
- (10) Dosya kapsamında elde edilen bilgilere göre, araç takip sistemleri, GPS ve GSM/GPRS veya paket haberleşmesi tabanlı uydu haberleşme teknolojileri kullanılarak araç veya ekiplerin sayısal haritalar üzerinde izlenebilmesini, geçmişe yönelik hareketlerinin raporlanabilmesini, gerekli ekipmanlarla birlikte uzaktan yönetilebilmesini, bakım, servis, sigorta sürelerinin takip edilebilmesini sağlayan donanım ve yazılımlardan oluşan sistemdir.
- (11) Mevcut dosya kapsamında, önaraştırmaya konu teşebbüsün sunduğu araç takip sistemi ve bu sistem kullanılarak sunulan araç takip hizmeti faaliyetleri incelenmiştir. Bu doğrultuda, dosya kapsamında ilgili ürün pazarları "*araç takip sistemi*" ve "*araç takip hizmeti*" pazarları olarak belirlenmiştir.

I.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (12) Önaraştırmaya konu teşebbüs İstanbul ilinde bulunmakla birlikte, Türkiye geneline yönelik hizmetler sunmaktadır. Dosya kapsamında incelenen hizmet ve ürünlerin verilebildiği yerlerde pazar farklılaşması yaratacak faktörlerin bulunmaması nedeniyle ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

I.3. Önaraştırma Kapsamında Teşebbüsten Talep Edilen Bilgiler

- (13) Önaraştırma kapsamında Mobility İletişim'den araç takip sisteminin işleyişi, araç takip sistemi alan müşterilere getirilen koşullar ve pazar payı hakkında bilgi talep edilmiştir. Talep edilen bilgilere istinaden teşebbüs tarafından gönderilen yazı 15.05.2012 tarih ve 4206 sayı; elektronik posta ise 28.05.2012 tarih ve 4489 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (14) Dosya mevcudu bilgilere göre Mobility İletişim, kendisinden cihaz satın alan müşterilere, imzalanan sözleşmede mutabık kalınan süre içerisinde, araç takip hizmetinin de kendisinden alınması koşulunu getirmektedir. Mobility İletişim, söz konusu uygulamasının gerekçesi olarak, teşebbüsün asli faaliyetinin araç takip cihazı satmak yerine üstün özellikleri haiz hizmet vermek olduğunu, çünkü sadece cihaz satarak bilhassa Çin ve dünyadaki diğer ucuz mal sağlayan kaynaklarla rekabet edemediklerini belirtmiştir. Bununla birlikte Mobility İletişim, kendi ürettiğinden başka bir marka araç takip cihazı satın alan müşterilere hizmet vermediğini de ifade etmiştir.
- (15) Ayrıca firma, araç takip cihazını kendisinden satın alan, ancak hizmeti başka bir firmadan almak amacıyla cihazdaki şifreleri talep eden herhangi bir müşterisinin bulunmadığını da belirtmiştir. Böyle bir talebin gelmesi durumunda ise, sadece şifreleme anahtarının verilmesinin yeterli olmayacağı, güvenlik sebebi ile birtakım gizlilik anlaşmaları ve ticari anlaşmalar olmaksızın şifrelerin ve cihazın kullandığı protokollerin verilemeyeceği ifade edilmiştir. Buna gerekçe olarak da, cihazdaki yazılımların ve haberleşme protokollerinin uzun süren bir ar-ge çalışması gerektirdiği ve yüksek maliyetle edinilmiş bir know-how içeriğinin bulunduğu gösterilmiştir.

I.4. Değerlendirme

- (16) 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi uyarınca "Bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanması hukuka aykırı ve yasak" olup ilgili maddenin 2. fıkrasının (d) bendinde "Bir mal veya hizmetle birlikte, diğer mal veya hizmetin satın alınması ..." şartının getirilmesi kötüye kullanma halleri arasında sayılmıştır. Bu çerçevede, sağlayıcının bir ürünün (bağlayıcı ürün) satışını diğer bir ürünün alımı (bağlanan ürün) koşuluna bağlaması olarak tanımlanabilecek bağlama uygulamaları birtakım şartlar altında rekabet ihlaline neden olabilmektedir.
- (17) Bağlayıcı ürün pazarında hâkim durumda olan teşebbüsün, bağlama uygulaması ile bağlanan ürünün bulunduğu pazarı kapaması sonucu ortaya çıkabilmekte ve bu durum hâkim durumdaki teşebbüsün yüksek karlar elde ederek, bağlayıcı ürün pazarındaki hâkim durumunu korumasına veya kuvvetlendirmesine sebep olabilmektedir.
- (18) Mevcut dosya özelinde, araç takip cihazı almak isteyen bir müşteriye araç takip hizmetinin de alınması şartı getirilmektedir. Bu çerçevede, teşebbüs tarafından yapılan söz konusu uygulamanın bağlama olarak kabul edilip, rekabet ihlali teşkil edebilmesi için öncelikle anılan teşebbüsün hakim durumda bulunması gerekmektedir.

- (19) Dosya kapsamında Mobility İletişim'in satılan ve dolayısıyla hizmet verilen cihaz sayısı baz alınarak hesaplanan 2011 yılı tahmini pazar payının %(.) olduğu ve ilgili pazarda Arvento, Mobiliz, Filotürk, Elcobil ve Lenoı markalarının öne çıktığı anlaşılmıştır.
- (20) Söz konusu markalardan birini satan Arvento Mobil Sistemler A.Ş. (Arvento) yetkilisi ile Raportörce yapılan görüşmede de, Arvento'nun tahmini olarak %(.) pazar payı ile sektörde (.) olduğu ve kendilerini (.) firmasının takip ettiği belirtilmiştir. Ayrıca, Arvento'nun da sattığı araç takip cihazlarının kendi yazılımları ile çalıştığı, her araç takip sisteminin kullandığı protokolün farklı olması nedeniyle başka bir firmanın bu cihazı kullanarak hizmet veremediği de ifade edilmiştir.
- (21) Yukarıda yer verilen bilgiler ışığında, her ne kadar Mobility İletişim'in sattığı cihazların diğer bir teşebbüs tarafından sağlanan hizmet ile kullanılmasının mümkün olmadığı anlaşılrsa da, söz konusu teşebbüsün ilgili pazarlarda hakim durumda bulunmadığı, dolayısıyla iddia konusu eylem hakkında 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında herhangi bir işlem yapılamayacağı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

- (22) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.